

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: B030-AL, B031-AL Tantárgy neve: Bibliaismeret [1, 2] Tantárgy neve angolul: Bible knowledge [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 5, 5</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 20, 20 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás, önálló és csoportos szövegelemzés, hallgatói előadás, csoportos beszámoló.</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: tesztek, félév közepén zárthelyi dolgozat (ezeken a részvétel nem kötelező, részletesen lásd lentebb).</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 1., 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: B030-AL Bibliaismeret [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A teológiai tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzése. A hallgatók megszerzik a kellő jártasságot a Szentírás önálló és csoportos tanulmányozásához. Megismerik a bibliai történetek legfontosabb összefüggéseit és a bibliai irodalom egymásra épülő részeit. Alapozó tárgy, tehát a hallgatók képessé válnak az elmélyült, magas szintű biblikus tanulmányok folytatására.</p> <ol style="list-style-type: none"> Rövid, átfogó bevezetés a Szentírás tanulmányozásához (bibliai nyelvek, helyszínek, könyvek keletkezési folyamata, út a kanonizálás felé; nemzeti nyelvű bibliák.) A Tóra. (1-5Móz) Könyvek a választott nép történetéről. (Józs, Bír, Ruth. 1-2Sám, 1-2Kir, 1-2 Krón. Ezsdr, Neh, Eszt) Költői szövegek és bölcsességirodalom az Ószövetségben. (Költői szövegek a történeti könyvekben; Zsolt, Jób, Péld, Préd, Én, JSír) A prófétai irodalom. (Az Ószövetség prófétai könyvei) Az evangéliumok. (Mt, Mk, Lk, Jn) Az egyház az Újszövetségben. (ApCsel, Pál, deuteró-Páli levelek, pásztori levelek, kat. levelek) Az újszövetségi apokaliptika. (Jel) 	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p><i>Kollokvium, ami az évközi számonkérések során nyújtott teljesítmény alapján kiváltható.</i> A hallgatók lehetőséget kapnak a kollokvium kiváltására, a memoriterek felmondásának kivételével. A félév során megtanulandó memoriterek listáját az oktató a félév elején közli a</p>	

hallgatókkal. A kollokvium kiváltása érdekében a hallgatók félévente három tesztet és egy félév-közepi zárthelyi dolgozatot írhatnak. A tesztek 12-15 kérdést tartalmaznak, ezek mindegyike feleletválasztási lehetőséget kínál (négy válasz). A tesztek időkerete: 15 perc. A zárthelyi dolgozat esetében különböző kérdésekre kell megadott, egyértelműen jelzett terjedelmi keretek között választ megfogalmazni (rövid, néhány mondatos feleletek a kérdések nagy részében, ill. max. egy oldalban kell kifejteni a választ dolgozatonként egy kérdés esetén). A zh. időkerete: 90 perc. Az évközi számonkérésen nem kötelező részt venni, ezekkel a hallgató könnyíthet vizsgaidőszaki leterheltségén. Minden számonkérés teljesítésével pontokat lehet szerezni, ezek félév végi összege alapján kerül sor a teljesítmény százalékos, valamint érdemjeggyel történő megállapítására. Ha valaki nem vett részt egy vagy több számonkérésen, akkor a pontszáma azokban az esetekben nulla. Az egyes számonkérések eredményéről az oktató a számonkérést követő hét munkanapon belül ad tájékoztatást. Az összesített pontszámmal meghatározott, megajánlott jegyet az oktató a félév utolsó hetében, az utolsó számonkérés után közli, ezt a jegyet a hallgató nem köteles elfogadni. Minden hallgató jelentkezik kollokviumra. A kollokvium első részeként kerül sor a memoriterek felmondására, melynek teljesítése az érdemjegy megszerzésének előfeltétele (beugró), ezt a részt nem érdemjeggyel, hanem megfelelt/nem felelt meg minősítéssel értékeli az oktató. A memoriterek felmondását követően a hallgató jelzi, hogy kéri a megajánlott jegy rögzítését, vagy folytatja a kollokviumot.

Ha a hallgató vizsgázik, érdemjegye mindenképp felelete alapján kerül megállapításra (tehát a felelet után már nem kérheti inkább mégis a megajánlott jegyet). A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiái adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

Biblia–Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése-magyarító jegyzetekkel (Magyarázatos Biblia), Veritas – Harmat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-288-145-4.

További ajánlott irodalom:

BARTHA T. (szerk.): *Keresztyén Bibliai Lexikon, 1–2. köt.*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1.:1993, 2.:1995, ISBN: 963-300-529-9.

HODOSSY-TAKÁCS E.: A próféta, a pap, a jós és a beteljesedés, in: KUSTÁR Z. – BARÁTH B. – GONDA L. – HODOSSY-TAKÁCS E. (szerk.): *Orando et laborando: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem 2005/2006. évi értesítője (468. tanév)*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, (103–114).

HODOSSY-TAKÁCS E.: Jeremiás haragja: Megjegyzések Jeremiás korának társadalomtörténetéhez és teológiai válaszkeresési kísérleteihez, in: KARASSZON I. (szerk.): *Hálaáldozat: Tanulmányok Dr. Molnár János dékán tiszteletére 70. születésnapja alkalmából*, Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, Komárom, 2008, (94–113), ISBN: 978-80-89234-74-5.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: B013-L, B014-L Tantárgy neve: Ószövetségi bevezetés [1, 2] Tantárgy neve angolul: Introduction to the Old Testament [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 2, 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 3., 4.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B013-L Ószövetségi bevezetés [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ószövetségi bibliai könyvek irodalomtörténeti kérdéseivel (kánon, szöveg- és formatörténet, az egyes iratok és iratcsoportok szerkezete, előállása és tanítása, illetve ezeknek a témaköröknek a kutatástörténeti eredményei). Ezek az ismeretek lehetővé teszik a hallgatók számára azt, hogy az adott könyvet történeti-kritikai exegéziséhez a szükséges alapvető háttérinformációk birtokában és az alapvető szakirodalom ismeretében kezdhessenek neki, illetve azt, hogy az ószövetségi kommentárok, exegetikai monográfiák és tanulmányok hatalmas anyagában önálló kutatásaik során tájékozódni tudjanak.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p> <p><i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
<p>Kötelező irodalom: RÓZSA H.: <i>Bevezetés az Ószövetség könyveibe – Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>, Szent István Társaság, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-277-602-6. Soggin, J. A.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe</i>, Kálvin János Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-300-771-2.</p>	
<p>További ajánlott irodalom:</p>	

Hit- és erkölcsstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

CZIGLÁNYI ZS.: *Az Ószövetség története, 2., javított kiadás*, META Egyesület, Pécs, 2018, ISBN: 978-615-81155-0-6.

PECSUK O. (szerk.): *Bibliaismereti kézikönyv, 2., javított kiadás*, Kálvin János Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-558-331-7.

ZENGER, E.: *Einleitung in das Alte Testament, 6., durchgesehene Auflage der 5., gründlich überarb. und erweit. Aufl.*, Verl. W. Kohlhammer, Stuttgart – Berlin – Köln, 2006, ISBN: 3-17-019526-3.

RÖMER, T.: *Einleitung in das Alte Testament. Die Bücher der Hebräischen Bibel und die alttestamentlichen Schriften der katholischen, protestantischen und orthodoxen Kirchen*, Theologischer Verlag Zürich, Zürich, 2013, ISBN: 978-3-290-17428-6.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kustár Zoltán, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Németh Áron, adjunktus, PhD

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Ószövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Az újszövetségi iratok exegézise

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Peres Imre

Tantárgyai:

- 1) Újszövetségi bevezetés [1, 2] — az adott szakon
- 2) Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]

Tantárgy kódja: B023-L, B024-L Tantárgy neve: Újszövetségi bevezetés [1, 2] Tantárgy neve angolul: Introduction to the New Testament [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: szünopszisok.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: rövid szövegelemzések, témakidolgozások.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B023-L Újszövetségi bevezetés [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az első félévben az Újszövetség kialakulásának történetével foglalkozunk (iratok, kánon), majd a Páli leveleket vesszük sorra, áttekintve a keletkezés körülményeit, főbb teológiai tanításait, végül a félévet a deuteropáli levelek zárják. A II. félévben a Templom pusztulása utáni iratok áttekintésével folytatjuk a bevezetéstani vizsgálatot. A szinoptikus evangéliumok keletkezésének kérdéséről jutunk el a félév során a Jelenések könyvéig. Minden egyes irat esetében igyekszünk meghatározni a szerző kilétét, a keletkezés idejét, helyét, a címzettek körét és a könyvek legfőbb teológiai gondolatait, valamint az azokban felhasznált forrásokat. A tantárgy célja, hogy a hallgatók minden egyes bibliai könyv esetében tisztában legyenek a szöveg megértéséhez elengedhetetlenül szükséges információkkal (ki írta? kinek? mikor? mért? miről?).	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb	

egyszer meg lehet kísérelni kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. Amennyiben a hallgató a zárthelyi dolgozatokat legalább elégségesre teljesíti, vagy elégtelen osztályzatát a szorgalmi időszakban sikeresen javítja, a vizsgaidőszakban szóbeli kollokviumra jelentkezhet.

A szóbeli vizsga kiadott tétel sor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgytematikája rögzít. A vizsga egy A és egy B tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az A, mind pedig a B tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített átlagának és a félévet lezáró kollokvium érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.

Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató „jó” (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tétel sor alapján felelhetnek a kollokviumon.

Szigorlati szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

A vizsga során a tétel egy "A" és egy "B" tétel-részből áll. Az adott félév tétel sorát az adott félévre érvényes tárgytematika rögzíti. A hallgató az "A" és a "B" tétel-részt egy közös cédulán / két külön cédulán húzza ki, majd legalább 20, legfeljebb 40 perc készületi idő áll a rendelkezésére, hogy a feleletét kidolgozza. A vizsga a szigorlati bizottság előtt zajlik; a bizottság legalább két tagjának a felelet teljes ideje alatt a vizsgán jelen kell lennie.

A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az "A", mind pedig a "B" tétel-részt legalább elégséges szinten teljesítette. A két felelet együttes átlagos időtartama 20/30/40 perc. A vizsga során egy póttétel húzására van lehetőség: amennyiben az első tétel "A" vagy "B" tétel-részből a feleletet a bizottság elfogadta, úgy a póttételből csak a nem teljesített tétel-részt kell megismételni. A felkészületi idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

SCHNELLE, U.: *Einleitung in das Neue Testament*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1994, ISBN: 3-525-03286-2.

CARSON, D. A. – MOO, D. J.: *Bevezetés az Újszövetségbe*, KIA, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-9390-44-7.

BALLA P.: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Újszövetségi Tanszék, Budapest, 2005, ISBN: 963-857-857-2.

VARGA ZS.: *Újszövetségi bevezetés*, Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2000, ISBN: 963-8360-43-7.

Órai anyag jegyzete a diákság honlapján:

(http://www.diaksag.ttre.hu/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=17:sz-bevezets&Itemid=205)

További ajánlott irodalom:

PERES I.: *Az Újszövetség irodalma*, Selye János Egyetem, Komárno, 2005, ISBN: 978-80-969251-6-4.

PERES I.: Az apokrif és pszeudepigráf iratok, in: ERDÉLYI M. – PERES I. (szerk.): *Irodalom – Nyelv – Pedagógia*, Selye János Egyetem – Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara, Sopron – Komárno, 2008, (99–143), ISBN: 978-80-89234-46-2.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Peres Imre, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Balog Margit, nyelvtanár, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Újszövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: B037-L, B038-L Tantárgy neve: Bibliai kortörténet [1, 2] Tantárgy neve angolul: History of the Biblical World [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 2, 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás, önálló olvasmány-feldolgozás, csoportos szövegelemzés.</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: tesztek, félév közepén zárthelyi dolgozat (ezeken a részvétel nem kötelező, részletesen lásd lentebb).</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 3., 4.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-AL Bibliaismeret [2] [2]: B037-L Bibliai kortörténet [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A tárgy megismerteti a hallgatókkal a Szentírás történelmi környezetét. Elemzésre kerülnek politikai, gazdaságtörténelmi, társadalomtörténelmi, és kulturális folyamatok, melyek meghatározták Izrael népének helyzetét és az egyház születését.</p> <p>Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elvi kérdések (periodizáció, kronológia, a régészet alapfogalmai). Palesztina földrajzának áttekintése. 2. A bronzkori civilizációk, Palesztina a bronzkorban. 3. Izrael kezdetei (ősatyák, exodus, letelepedés). 4. A kora vaskor: a bírák kora. 5. Korai állam és dinasztikus királyság. Saul, Dávid, Salamon. 6. A perszonálunió vége. Omri dinasztíája. Jéhú: egy puccs és következményei. 7. Izrael utolsó korszaka: Jóástól a királyság bukásáig. 8. Júda a Kr.e. 7. század végéig: Ezékiás, Manassé, Jósiás. 9. Mindennapi élet és gazdálkodás a vaskori Palesztinában. 10. Júda bukása. A babiloni fogság. 11. Babilon bukása. A perzsa kor kezdetei. Yehud. 12. A hellénizmus. Ptolemaiosz, Szeleükosz és utódaik Palesztinában. A makkabeusok. A hasmóneusok. 13. A római császárság társadalma. A kora római kor Palesztinában. 14. Nagy Heródes és utóda. 15. Palesztina társadalma, vallási csoportok és irányzatok Jézus korában. Qumran. 16. Jézus életének történelmi kérdései. 	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

17. A második szentély pusztulása és a zsidó háborúk.
18. Keresztyének és zsidók a római birodalomban.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Kollokvium, ami az évközi számonkérések során nyújtott teljesítmény alapján kiváltható.

A hallgatók lehetőséget kapnak a kollokvium kiváltására, ennek érdekében félévente három tesztet és egy félév-közepi zárthelyi dolgozatot írhatnak.

A tesztek 12-15 kérdést tartalmaznak, ezek mindegyike feleletválasztási lehetőséget kínál (négy válasz). Időkeret: 15 perc.

A zárthelyi dolgozat esetében különböző kérdésekre kell megadott, egyértelműen jelzett terjedelmi keretek között választ megfogalmazni (rövid, néhány mondatos feleletek a kérdések nagy részében, ill. max. egy oldalban kell kifejteni a választ dolgozatonként egy kérdés esetén). Időkeret: 90 perc.

Az évközi számonkérésen nem kötelező részt venni, ezekkel a hallgató könnyíthet vizsgaidőszaki leterheltségén. Minden számonkérés teljesítésével pontokat lehet szerezni, ezek félév végi összege alapján kerül sor a teljesítmény százalékos, valamint érdemjeggyel történő megállapítására. Ha valaki nem vett részt egy vagy több számonkérésen, akkor a pontszáma azokban az esetekben nulla. Az egyes számonkérések eredményéről az oktató a számonkérést követő hét munkanapon belül ad tájékoztatást. Az összesített pontszámmal meghatározott, megajánlott jegyet az oktató a félév utolsó hetében, az utolsó számonkérés után közli, ezt a jegyet a hallgató nem köteles elfogadni. Minden hallgató jelentkezik kollokviumra, és a vizsga megkezdésekor jelzi, hogy kéri a megajánlott jegy rögzítését, vagy vizsgázni szeretne.

Ha a hallgató vizsgázik, érdemjegye mindenképp felelete alapján kerül megállapításra (tehát a felelet után már nem kérheti inkább mégis a megajánlott jegyet). A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

KARASSZON I.: *Izrael története – A kezdetektől Bar-Kochbáig*, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-9609-61-7.

BÁCSKAY A.: Az ókori Kelet (Kr. e. VI. évezred–Kr. u. 4. század), in: SALAMON K. (szerk.): *Világtörténet*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, (84–193), ISBN: 963-05-7412-3.

HODOSSY-TAKÁCS E.: *Móáb – Egy vaskori nép Izrael szomszédjában*, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-960-984-6.

További ajánlott irodalom:

GNILKA, J.: *A názáreti Jézus – Üzenet és történelem*, Szent István Társulat, Budapest, 2001, ISBN: 963-361-224-1.

HODOSSY-TAKÁCS E.: Vezetés és társadalom a bírák korában, *Theologiai Szemle*, 2009, 52(2), (68–74).

HODOSSY-TAKÁCS E.: Júda államisága: Gondolatok államfejlődésről, elfeledett királyságokról és deuteronomista tradíciókról, in: KOLTAI K. (szerk.): *Schweitzer-lectures. Tanulmánykötet a Magyar Hebraisztikai Társaság által rendezett 2017-es emlékkonferencia anyagából*, L'Harmattan – Magyar Hebraisztikai Társaság, Budapest, 2018, (13–26), ISBN: 978-615-00-3825-4.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

c) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.

Hit- és erkölcsoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. <p>d) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza. • Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában. <p>c) attitűdje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására. • Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg. <p>d) autonómiája és felelőssége</p> <ul style="list-style-type: none"> • Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. • A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
<p>Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi docens, PhD, dr. habil</p>
<p>A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —</p>
<p>A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék</p>

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Az egyház életrendje

Kredittartománya: 11 kredit

Felelőse: Dr. Gaál Sándor

Tantárgyai:

- 1) Egyházismeret — az adott szakon
- 2) Gyülekezetépítés [1, 2]
- 3) Speciális egyházjog [1, 2]

Tantárgy kódja: G030-L Tantárgy neve: Egyházismeret Tantárgy neve angolul: Ecclesiastics	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témafeldolgozás.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során bemutatásra kerül az egyház lényege a Szentírásban valamint a református hitvallásokban. Az egyház egysége, szentsége, egyetemessége és apostoli jellege a református tanítás szerint kerül ismertetésre. A hallgatók az elméleti ismeret mellett áttekintik a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítését, és annak jelenlegi működését.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A vizsgára állás feltétele egy elemző esszé elkészítése, megadott szempontok alapján, Makkai Sándor: <i>Holttenger</i> című regényéről. <i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

MAKKAI S.: *Az egyház missziói munkája*, Révai, Budapest, 1938.

KUIPER, R. B.: *Az egyház: Krisztus dicsőséges teste*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-300-567-1.

II. Helvét Hitvallás.

Heidelbergi Káté.

A Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló 2013. évi törvény.

MAKKAI S.: *Holttenger* (regény), Kráter Kiadó, Pomáz, 2012, ISBN: 978-963-298-046-1.

További ajánlott irodalom:

GAÁL S.: *"A kezdeményező egyház" - Victor János egyházépítő szolgálata különös tekintettel a misszióra és a gyülekezetépítésre*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, ISBN: 978-963-8429-55-1.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: G031-AL Tantárgy neve: Felekezetismeret [1] Tantárgy neve angolul: Elective Course – Practical Theology [1]	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások, esszék.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél: A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a legfontosabb keresztyén felekezeteket azok önértelmezése alapján. A kurzus bevezetést nyújt az ökumenikus mozgalom történetébe, ismerteti a legfontosabb nemzetközi egyházi szervezeteket és bevezetést nyújt az ökumenikus teológia művelésébe. A kurzus elvégzése segít abban, hogy a hallgató hivatása gyakorlása során képes legyen felelős és teológiailag megalapozott döntéseket hozni felekezetközi és az ökumenét érintő kérdésekben.</p> <p>A kurzus témái: Bevezetés, fogalmak Egyházak a világban Az egyház fogalma az állami egyházjogban Az Ortodox Egyház A Görögkatolikus Egyház A Római Katolikus Egyház Az Anglikán Egyház A világ reformátussága Az Evangélikus Egyház A Valdens Egyház A Metodista Egyház A Baptista Egyház A Pümkösi Egyház és a karizmatikus mozgalom Új vallási mozgalmak Bevezetés az ökumenikus mozgalom történetébe Bevezetés az ökumené teológiájába A Római Katolikus Egyház és az ökumené Az Egyházak Világtanácsa</p>	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

Az Európai Egyházak Konferenciája
A Református Egyházak Világközössége
A Lutheránus Világszövetség
Az Európai Protestáns Egyházak Közössége
Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa

Számonkérési és értékelési rendszer:

Tereplátogatási napló és szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A hallgató a szorgalmi időszak során 3 felekezet istentiszteletét látgatja meg majd tapasztalatairól, előre megadott szempontok alapján tereplátogatási naplót készít. A napló minimális terjedelme 6000 szó. A napló beadása a szóbeli vizsgára állás feltétele.

A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BAJUSZ F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái* (akadémiai jegyzet), Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, Budapest, 1985.

GESZTELYI T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991, ISBN: 963-055-893-9.

HUNYADI L.: *A világ vallásföldrajza*, Végeken Kiadó, Budapest, 1995, ISBN: 963-848-600-7.

DÖRNYEI L. – KÖVÁGÓ S. – SIMONNÉ PALLOS P. (szerk.): *Egyháztörténeti Szöveggyűjtemény. Válogatás a magyarországi egyházak történeti irodalmából*, Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar, Kaposvár, 2000, ISBN: 963-717-293-9.

ÉRSZEGI M. A.: *Pápa, Szentszék, Vatikán*, Szent István Társulat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-27747-2-5.

2011/CCVI. sz. törvény „A lelkiismereti és a vallásszabadság jogáról valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról”.

További ajánlott irodalom: —

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb.*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Gyülekezeti éneklés

Kredittartománya: 10 kredit

Felelőse: Dr. Arany János

Tantárgyai:

- 1) Egyházi ének [1, 2] — az adott szakon
- 2) Gyermek- és ifjúsági ének [1, 2] — az adott szakon
- 3) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]

Tantárgy kódja: G040-L, G041-L Tantárgy neve: Egyházi ének [1, 2] Tantárgy neve angolul: Church Hymns [1, 2]	Kreditértéke: 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: az elméleti ismeretek azonnali gyakorlatba-ültetése csoportos munka révén.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G040-L Egyházi ének [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A tantárgy célja: Vallásstanárok és hitoktatók fölkészítése a gyülekezeti éneklés irányítására. Nevezetesen arra, hogy a hitoktató képes legyen a kántor segítségével nélkül megtanítani egy-egy énekeskönyvi vagy ifjúsági éneket a rá bízott gyermekeknek.</p> <p>A tantárgy tartalma: Az éneklés helye és szerepe a liturgiában. A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete; az Énekeskönyv dallamai. A dallamok</p> <ul style="list-style-type: none"> - típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.); - himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz, illetve a néphagyományhoz való kapcsolódása; - stílusos megszólaltatása; a közös éneklés irányítása; - megjelenése az egyházi műzene történetében. <p>Tananyag (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni):</p>	

első félév: [20 dallam fejből, 28 kottából]
23, 25, 32, 65, 66, 84, 119, 130;
165, 166, 185, 225, 235, 254, 265, 274, 301, 303, 315, 445;
1, 12, 27, 55, 77, 92, 103, 121, 137;
157, 192, 206, 226, 230, 236, 252, 275, 294, 310, 327, 328, 380, 386, 392, 399, 416, 460, 470;
második félév: [20 dallam fejből, 28 kottából]
5, 8, 24, 74, 81, 105, 128, 138;
152, 161, 241, 256, 257, 276, 341, 358, 369, 370, 447, 483;
14, 30, 97, 100, 107, 114, 134, 135, 141;
158, 168, 177, 210, 228, 234, 258, 270, 298, 338, 339, 343, 345, 364, 373, 395, 402, 464, 501.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:

- A vizsga egy „A” és egy „B” részből áll; az „A” részt a könyv nélkül földézendő, a „B” részt a könyvből éneklendő dallamok eléneklése alkotja. A dallamokat a vizsgázónak fennakadás nélkül egyedül kell megszólaltatnia. A két felelet együttes átlagos időtartama 15-20 perc.
- Tételhúzás nincsen; az énekeket a vizsgáztató választja ki, de az „A” dallamai közül egyet, a „B” dallamai közül hármat a vizsgázó jelölhet meg.
- Aki nem tud (vagy úgy gondolja, hogy nem tud) énekelni, annak könyv nélkül és hibátlanul kell elmondani 6 „A” dallam első és egy további strófájának, továbbá 10 „B” dallam első strófájának szövegét. Ez esetben mindegyik éneket a vizsgáztató választja ki. A szövegmondásos vizsgával elérhető legjobb osztályzat a 4 (jó).

Értékelés:

- Az „A” dallamok éneklését a vizsgáztató 1-10, a „B” dallamokét 1-5 ponttal minősíti. Az összegyűjthető összpontszám így 110; szövegmondás esetén ennek 90%-a.
- A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Az adott félév vizsgaanyagát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok és a tárgytematika mellékletében közölt számítási kulcs figyelembe vételével történik.
- Azok a vizsgázók, akik ponthatáron (1/2, 2/3 stb) teljesítettek, átbillenthetik minőségüket a határon, ha szövegtévesztés nélkül elmondják a Himnusz vagy a Szózat bármelyik – a vizsgáztató által kiválasztott – versszakát.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSOMASZ TÓTH K. (szerk.): *Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára*, MRE, Budapest, 1948 [vagy későbbi kiadás].

CSOMASZ TÓTH K.: *Dicsérvétek az Urat*, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971.

BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-035-4.

További ajánlott irodalom:

BERKESI S.: *Te néked zengek éneket*, Országos Református Tanáregyesület, Debrecen, 1994, ISBN: 963-044-303-1.

CSOMASZ TÓTH K.: *A református gyülekezeti éneklés*, MRE, Budapest, 1950.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

c) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

d) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Gyülekezeti éneklés

Kredittartománya: 10 kredit

Felelőse: Dr. Arany János

Tantárgyai:

- 1) Egyházi ének [1, 2] — az adott szakon
- 2) Gyermek- és ifjúsági ének [1, 2] — az adott szakon
- 3) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]

Tantárgy kódja: G045, G046 Tantárgy neve: Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2] Tantárgy neve angolul: Children's and youth Songs [1, 2]	Kreditértéke: 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és óraszám: 5, 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G041-L Egyházi ének [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A tantárgy célja: Hitoktatók és kántorok fölkészítése a gyülekezeti vagy iskolai hittan csoportokban tanítandó énekek kiválasztására és az énektanítás feladataira. Arra, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> - milyen zenei, irodalmi és pedagógiai szempontok alapján érdemes megválogatni a korosztálynak szánt énekeket, és - milyen módszereket lehet hatékonyan alkalmazni az énekek megtanításában. <p>A tantárgy tartalma: Az ifjúsági énekek alaptípusai (lehetséges besorolási szempontok: dallamforrás, szövegforrás, technikai nehézség, témaválasztás). Az ifjúsági énekek helye a gyülekezeti és iskolai nevelésben. Tananyag: A megnevezett dallamgyűjtemény énekei: félévente 30-30 - nehézségi és tematikus szempontok szerint kiválasztott - dallam. A közösségi énektanítás technikája, alapvető feltételei, módszerei.</p>	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:</i>	

- A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészről áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz.
- A felelet előtt a felkészülésre legfeljebb 25 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 30 perc.
- A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészről legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

Értékelés:

- A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-035-4.

BÓDISS T. (szerk.): *Adjak hálát az Istennek! - Kórusművek, énekfeldolgozások. (Az Úrnak zengjen az ének énekeskönyv alapján)*, MRETZS és Kálvin Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-558-143-6.

HAMAR I. – BERKESI G. – DRASKÓCZY L. – HARGITA P. (szerk.): *Dicsérvjétek az Urat*, Református Egyházzenei Munkaközössége, Budapest, 1996, ISBN: 963-300-276-1.

További ajánlott irodalom:

DRASKÓCZY B. (szerk.): *Jézushoz jöjjetek*, Református Egyházzenei Munkaközössége, Budapest, 1993.

DRASKÓCZY B. (szerk.): *Harangszó*, Református Egyházzenei Munkaközössége, Budapest, 1994.

KISS LÁSZLÓNÉ (szerk.): *Jézust áldja énekünk – Gyermekénekedek óvodásoknak*, Református Pedagógiai Intézet, Budapest, 2003.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: G071-L Tantárgy neve: A kommunikáció elmélete és gyakorlata Tantárgy neve angolul: Communication Theory and Practice</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és gyak. és óraszám: 5 és 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: médiaprodukciónak elemzése; média-esettanulmányok; tematikus prezentációk (pl. a szakrális kommunikáció társadalmi kommunikációs szerepéről).</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozás; esettanulmány prezentációja és megbeszélése.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: —</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A hallgatók megismerkednek a kommunikációs folyamat összetevőivel, a kommunikációkutatás alapvető kérdéseivel és módszereivel. Megismerik az értelmező és empirikus perspektívákat, a velük szemben támasztott követelményeket, a kommunikációelméleti (pl. szociálpszichológiai, retorikai, szemiotikai, társadalomkritikai stb.) tradíciókat, a médiaértésben meghatározó elméleteket (pl. interperszonális megtévesztés, technológiai determinizmus, kultiváció, tematizálás), valamint a médiakritikai nézőpontokat, azok alkalmazási lehetőségeit; a hálózati kommunikáció és közösségi média sajátosságait, előnyeit és veszélyeit. Főbb kompetenciák: a személyközi, csoportos, szervezeti és tömegkommunikációhoz (médiá) kapcsolódó alapfogalmak és alapelvek elsajátítása, azok alkalmazása a gyakorlatban; a nonverbális és verbális kommunikációs technikák felismerése és alkalmazása. Követelmények: a média interpretációi; az információs társadalom fontosabb kommunikációs színterei és eszközrendszere; pszichológiai és médiaetikai dimenziók; hagyományos és modern kommunikációs eszközök elméleti interpretációihoz kapcsolódó gyakorlati készségek elsajátítása; médiakritikai készségek fejlesztése.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p><i>Gyakorlati jegy megszerzése a szorgalmi időszakban.</i> A hallgatók a szorgalmi időszakban egy-egy zárthelyi dolgozatot írnak, prezentációt és média-esettanulmányt készítenek. A zárthelyi dolgozat időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. (Az elégtelen zárthelyi dolgozatot az utolsó szorgalmi héten ki lehet javítani.) A hallgató a szorgalmi időszakban egy, a félév elején választott</p>	

témakörben maximum 15-20 perces prezentációt készít, a megbeszélés során felmerülő kérdésekre válaszol; valamint a szorgalmi időszak utolsó hetéig egy aktuális jelenséghez, a szemeszter során tárgyalt témakörhöz kapcsolódó média-esettanulmányt vagy médiaprodukció-elemzést ír (minimum 6 ezer, maximum 10 ezer karakter terjedelemben). A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozat, a prezentáció és az esettanulmány érdemjegyének átlaga adja.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

TERESTYÉNI T.: *Kommunikációelmélet*, Akti-Typotex, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-966-424-1.

ROSENGREN, K. E.: *Kommunikáció*, Typotex, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-279-008-4.

További ajánlott irodalom:

BAJOMI-LÁZÁR P.: *Média és társadalom*, Antenna Könyvek, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-880-850-9.

HARTAI L.: *Médiaesemény-esettanulmányok*, Wolters Kluwer, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-295-492-9.

RUDDOCK, A.: *Iffúság és média*, Wolters Kluwer, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-295-484-4.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

c) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

d) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizését, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiaja és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kenyhercz Róbert, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Alapvető és materiális etika

Kredittartománya: 11 kredit

Felelőse: Dr. Fazakas Sándor

Tantárgyai:

- 1) Etika prolegomena_— az adott szakon
- 2) Etika [1, 2]

Tantárgy kódja: R021-L Tantárgy neve: Etika prolegomena Tantárgy neve angolul: Introduction to Christian Ethics	Kreditértéke: 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: erkölcsi véleményformálás módszertani lépéseinek begyakorlása, elsajátítása.	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: erkölcsi véleményformálás módszertani lépéseinek alkalmazása.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 20 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: R011-A Hitvallásismeret [2]; R012-AL Teológiai enciklopédia	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A hallgatók ismerkedjenek meg a reformátori etika főbb kérdéseivel, a reformátori etika témaköreivel, valamint az erkölcsi ítéletalkotás kialakításának módszertani kérdéseivel. Az etikai prolegomena meghatározása és feladata. Morál. Ethosz. Etika</p> <p>Filozófiai és vallásbölcseleti etika</p> <p>Teológiai etika. A Szentírás és etika. A keresztyén etika summája</p> <p>Az etika, mint teológiai diszciplína. A teológiai etika és a többi teológiai tudományág 5. Az etika strukturálása, felosztási lehetőségei</p> <p>A keresztyén teológiai etika alapjai: Szabadság, Bűn</p> <p>7. A keresztyén teológiai etika alapjai: Evangélium és Törvény. A törvény radikalizálódása. A törvény hármassá</p> <p>A keresztyén teológiai etika alapjai: Krisztuskövetés. Lelkiismeret</p> <p>Megigazulás és megszentelődés</p> <p>Erények</p> <p>Aszkézis és jócselekedetek</p> <p>Az etika forrásai: Újszövetségi etika, a szeretet kettős parancsa; Az erkölcsi ítéletalkotás kialakításának módszertana</p>	
Számonkérési és értékelési rendszer:	

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészre legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására nincs lehetőség. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FAZAKAS S. (szerk.): *A protestáns etika kézikönyve*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-558-381-2.

KODÁCSY-SIMON E. (szerk.): *Értelmes szívvel – Etikai témák az evangélikus oktatásban*, Luther Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-380-090-4.

RAE, S. B.: *Erkölcsei döntések – Bevezetés az etikába*, Harmat Kiadó, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-288-282-6.

SZÜCS F.: *Teológiai etika*, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1993, ISBN: 963-836-001-1.

ARISZTOTELÉSZ: *Nikomákhoszi Etika*, Európa Kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 963-074-045-1.

TÖRÖK I.: *Etika*, Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár, 1997.

NAGY L.: *Református keresztyén közösségi etika*, Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontja, Kolozsvár, 1998.

BONHOEFFER, D.: *Etika*, Exit Kiadó, Kolozsvár, 2015, ISBN: 978-973-7803-13-9.

További ajánlott irodalom:

HONECKER, M.: *Einführung in die theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe*, de Gruyter, Berlin – New York, 1990, ISBN: 3-11-008146-6.

FREY, C. – DABROCK, P. – KNAUF, S.: *Repetitorium der Ethik*, Hartmut Spenner, Waltrop, 1997, ISBN: 3-927718-70-X.

HUPPENBAUER, M. – DE BERNARDI, J.: *Kompetenz Ethik für Wirtschaft, Wissenschaft und Politik – Ein Tool für Argumentation und Entscheidungsfindung*, Versus, Zürich, 2000, ISBN: 3-03909-009-7.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Fazakas Sándor, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzociológiai és Szociáletikai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R027-L Tantárgy neve: Általános és protestáns etika Tantárgy neve angolul: General and Protestant Ethics</p>	<p>Kreditértéke: 4</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 6.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: —</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A tanegység célja, hogy átfogó képet kapjanak a hallgatók a protestáns teológiai- és szociáletika legfontosabb tanításáról, és képesek legyenek a teológiai felismeréseket a gyakorlatban alkalmazni; sajátítsák el az etikai véleményformálás módszerét és legyenek képesek teológiailag érvelni a kialakított etikai döntések mellett.</p> <p>Tematika: Az etika, morál, ethosz fogalmi tisztázásai A keresztyén etika bibliai és teológiai alapjai Keresztyén antropológia Krisztus-követés Istenkép és emberkép Munka és ünnep Ökológia és teremtésvédelem Kultúra, játék, sport Felsőbbség, állam, politikai etika Az élet védelmével kapcsolatos etikai kérdések Határesetek a „Ne ölj” parancsolattal kapcsolatban Orvosi és bioetikai kérdések Család, házasság, szexualitás Pénz, gazdaság, tulajdon Igazmondás, információ, médiaetika</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p> <p><i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” tételrészből áll, melyet a hallgató egy cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására nincs</p>	

Hit- és erkölcsstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

lehetőség. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FAZAKAS S. (szerk.): *A protestáns etika kézikönyve*, Kálvin Kiadó – Luther Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-558-381-2.

SCOTT, B. R.: *Erkölcsei döntések. Bevezetés az etikába*, Harmat Kiadó, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-288-282-6.

KODÁCSY-SIMON E. (szerk.): *Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban*, Luther Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-380-090-4.

További ajánlott irodalom:

LOCHMAN, J. M.: *A szabadság útjelzői, Etikai vázlatok a Tízparancsolathoz*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1993, ISBN: 963-300-557-4.

SZŰCS F.: *Teológiai etika*, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993, ISBN: 963-836-001-1.

TÖRÖK I.: *Etika*, Free University Press, Amsterdam, 1988, ISBN: 906-256-686-3.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházsociológiai és Szociáletikai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R010-AL, R011-AL Tantárgy neve: Hitvallásismeret [1, 2] Tantárgy neve angolul: Reformed Confessions [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 3, 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk.</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témaprezentációk a kiadott kátékérdésekből.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 1., 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: —</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás megismerése, hogy a hallgatók a teológia tudományának művelése és a lelkészi munkára való készülés alapvetően szükséges ismeretanyagának egy részét már itt elsajátítsák. Az előadások hangsúlyt helyeznek a Hitvallás Heidelbergi Kátéval való összehasonlítására, és segítséget kívánnak nyújtani a rendszeres teológia műveléséhez és a teológiai gondolkodás útján való elinduláshoz. A Hitvallások tanulása folyamán hangsúly esik a jellegzetes református tanítások megismerésére.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p><i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrész legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
<p>Kötelező irodalom: SZÜCS F.: <i>Hitvallásismeret</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 978-963-980-802-7. TÖKÉS I.: <i>A Második Helvét Hitvallás magyarázata</i>, Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Nagyvárad, 2006, ISBN: 973-834-178-7. <i>A Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-558-222-8.</p>	

További ajánlott irodalom:

FEKETE K.: *A heidelbergi káté magyarázata. Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-226-6.

BÖLCSKEI G.: Erasmus és Luther hatása Huldrych Zwingli teológiai gondolkodására, in: BÉRES T. – KODÁCSY-SIMON E. – OROSZ G. V. (szerk.): *Krisztusra tekintve hittel és reménnyel: Ünnepi kötet Reuss András professzor 70. születésnapjára*, Luther Kiadó, Budapest, 2008, (27–32), ISBN: 978-963-9571-79-2.

BARTH, K.: *A keresztény tanítás a Heidelbergi Káté alapján*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-227-3.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bölcskei Gusztáv, egyetemi tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatika Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R017-AL Tantárgy neve: Keresztyén hitünk alapjai Tantárgy neve angolul: Foundations of Our Christian Faith</p>	<p>Kreditértéke: 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk, szerepjáték.</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások, célcsoporthoz illeszkedő referátum.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: R011-AL Hitvallásismeret [2]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A keresztyén teológia meghatározó dogmatikai témáinak (Istentan, krisztológia, ekkleziológia, eszkatológia stb.) és kérdéseinek alapszintű ismeretének megértése és elsajátítása az előadások és kötelező olvasmányok alapján. A tantárgy célja, hogy a diákok az alapvető teológiai témákat jól feltudják használni majd a korcsoportok képzésénél. További célok: kritikus gondolkodás kialakítása, az érvelés és a hitbeli meggyőzési módszerek ismertetése, valamint a teológiai problémamegoldó készség kialakítása és fejlesztése.</p> <p>Tematika: Források és módszerek. A teológia forrásai Kijelentés. Isten dogmája, a Szentháromság dogmája Jézus Krisztus személye Jézus Krisztus műve és állapotai és a történeti Jézus-kutatás Kegyelemből, hit által. A Krisztusban való üdvösség Az ember. A bűn lényege és következményei A keresztyén élet állomásai (üdvrend) Az egyház. A gyülekezet élet A kegyelem eszközei és a szentség dogmája A végső dolgok: a keresztyén reménység A kereszténység és a világvallások A teremtés és a gondviselés A Szentlélekről szóló tanítás Az eleve elrendelés, predestináció</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészre legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

RAVASZ L.: *Kis dogmatika, Hitünk igazságai*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-300-370-9.

BARTH K.: *Kis dogmatika*, Országos Református Missziói Munkaközösség Kiadó, Budapest, 1947.

ALISTER E. McGRATH: *Bevezetés a keresztyén teológiába*, Osiris, 1995, Budapest, ISBN: 963-379-119-7.

További ajánlott irodalom:

KOVÁCS Á.: *A liberális teológia ekkleziológiája: világmegváltó szabadság? Collegium doctorum: Magyar református teológia* 11, (28–38), 2015.

KOVÁCS Á.: A Debreceni Hitvallás (1875) mint a liberális teológia 'dogmatikájának' görbe tükre, *STUDIA Debreceni Teológiai Tanulmányok*, 2015, 7(1), (43–49).

KOVÁCS Á.: A liberális krisztológia: a legendák Krisztusa és Jézus szelleme, *STUDIA doctorum Theologiae Protestantis: A kolozsvári protestáns teológia kutatóintézetének kötetei*, Kolozsvár, 2012, 1(3), (210–225).

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatikai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R038-AL Tantárgy neve: Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai Tantárgy neve angolul: Church History of the Antiquity and of the Middle Ages</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: —</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Ismeretanyag: Az ókori és középkori egyetemes és hazai egyháztörténet főbb vonalainak tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait.</p>	
<p>Tematika: A keresztyénség római állammal való kapcsolata, szervezeti és tanbeli fejlődése 313-ig. A constantinusi fordulat, Nagy Constantinus és fiai egyházpolitikája. Az ökumenikus zsinatok és a keresztyén tanrendszer fejlődése. A keleti és nyugati egyházatyák különös tekintettel Augustinusra. A szerzetesség kialakulása, fejlődése a cluny reform mozgalomig. Misszió a germán népek között. A frank állam és a Karoling dinasztia jelentősége a nyugati egyház történetében, a kor művelődése és teológiai gondolkodása. A keleti és a nyugati egyháztest különbségei. A szláv népek keresztyén hitre térése. A nagy egyházszakadás. A magyarság kapcsolatai a keresztyénséggel és István király egyházszervező tevékenysége. A pápaság szerepének változása: Nagy Gergelytől az invesztitúra harc végéig. A pápaság világi befolyása tetőpontján. A keresztes hadjáratok, eretnokségek és az inkvizíció kibontakozása. A virágzó középkor egyházi életének, művelődésének jellemzői. A korszak teológiai gondolkodása, jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra. Művelődés és oktatás a középkori Magyarországon. A középkori egyház válsága és reformkísérletek a XIV–XV. században. Az előreformációs mozgalmak.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

A vizsga időtartama 90 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CHADWICK, H.: *A korai egyház*, Osiris, Budapest, 1999, ISBN: 963-379-434-X.

COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-905-508-5.

DIENES D. (szerk.): *Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához – I. A kezdetektől a reformációig*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2007, ISBN: 978-963-865-466-3.

HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-686-5.

MOLNÁR J.: *Egyetemes I. Ókor és középkor* (jegyzet)

RÉVÉSZ I. – SEGESVÁRY L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, DRTA, Debrecen, 1994, ISBN: 963-852-827-3.

TÓTH-KÁSA I. – TÖKÉCZKI L. (szerk.): *Egyháztörténet. I.–II. k.*, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, Budapest, I: 1997, II: 1998, ISBN: 963-048-610-5.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, CSc, dr. habil

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R039-AL, R040-AL Tantárgy neve: Kora újkori egyháztörténet [1, 2] Tantárgy neve angolul: Church History of the Early Modern Period [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 3, 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 20 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 3., 4.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: R038-AL Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai [2]: R039-AL Kora újkori egyháztörténet [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Ismeretanyag: A reformáció és ellenreformáció kora (1517–1648) egyetemes és magyar egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajtátsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p>	
<p>Kora újkori egyháztörténet 1. Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A reformáció előzményei 2. Luther élete és teológiája, a protestantizmus helyzete Németországban az augsburgi vallásbékéig 3. Zwingli élete és teológiája, a svájci reformáció 4. Kálvin élete és teológiája, hatása 5. A reformáció balszárnya 6. A tridenti zsinat és az ellenreformáció Európa államaiban 1598-ig 7. A reformáció Angliában és Skóciában 8. A reformáció és ellenreformáció kora Franciaország és Hollandia történetében 9. A XVII. század. első felének egyháztörténeti folyamatai, a harmincéves háború 10. A protestáns ortodoxa és a puritanizmus kora. Lelkeszi szolgálát, istentiszteleti és kegyességi élet a kor protestáns egyházaiban 	
<p>Kora újkori egyháztörténet 2. Tematika:</p>	

1. A reformáció terjedésének általános feltételei és jellemzői Magyarországon 1517-től az 1540-es évekig.
2. A reformáció első generációjának néhány jeles képviselője: Dévai Bíró Mátyás, Sztárai Mihály, Huszár Gál, Szegedi Kis István.
3. A helvét irányú előretörése az 1550-es, 60-as években, Kálmáncsehi Sánta Márton.
4. A reformáció "balszárnya" hazánkban: az unitáriusok megjelenése és előretörése, Dávid Ferenc, szombatosok, anabaptisták.
5. A reformátusok védekezése és megerősödése velük szemben, Melius Juhász Péter reformátori működése, a helvét hitvallású ref. egyház szervezeti megerősödése.
6. A magyarországi reformáció teológiája, jelentősége művelődéstörténetünkben, néhány jeles személyiség bemutatása.
7. Az ellenreformáció kezdetei és a protestánsok védekezése, a Bocskai szabadságharc.
8. Az ellenreformáció erőteljes előretörése, Pázmány Péter munkássága.
9. Bethlen Gábor és a Rákócziak korának küzdelmei a szabad vallásgyakorlat érdekében.
10. A magyar protestantizmus teológiája és egyházi élete a XVII. században, a virágzó Erdélyi Fejedelemség művelődéspolitikai törekvései.
11. A Debreceni Református Kollégium történetének áttekintése 1538 és 1703 között.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Kora újkori egyháztörténet 1.

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

Kora újkori egyháztörténet 2.

Szóbeli (kollokvium) vagy írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.

A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyagának a kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik.

Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató "jó" (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium, vagy írásbeli vizsga alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.

A vizsgára állás, illetve megajánlott jegy esetén a jegybeírás további feltétele egy rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján. Ennek benyújtási határideje, a zárthelyi dolgozatok alapján megajánlott jegy esetén a jegybeírás, szóbeli vizsga esetén a kollokvium megkezdése előtti munkanap 24.00 óra.

Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgaidőszakban 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgyatematikája rögzít. A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. Póttétel húzására van lehetőség.

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kora újkori egyháztörténet 1.

Kötelező irodalom:

COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-9055-085.

DIENES D. (szerk.): *A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II.*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2008, ISBN: 978-963-865-467-0.

HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-6865.

RÉVÉSZ I. – SEGESVÁRY L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, DRTA, Debrecen, 1994, ISBN: 963-852-827-3.

További ajánlott irodalom:

CHADWICK, O.: *A reformáció*, Osiris Kiadó, Budapest, 1998, ISBN: 963-379-263-0.

GÄBLER, U.: *Huldrych Zwingli, Bevezetés életébe és munkásságába*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-558-120-7.

GRESCHAT, M.: *Martin Bucer – Egy reformátor és a kor, amelyben élt*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-558-180-1.

JUNG, M. H.: *Melanchthon és kora*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-200-6.

MACCULLOCH, D.: *A reformáció története*, Európa Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-07-9281-3.

MCGRATH, A.: *Kálvin*, Osiris Kiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-379-137-5.

Kora újkori egyháztörténet 2.

Kötelező irodalom:

BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.

BÍRÓ S. – BUCSAY M. – VARGA Z. – TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, SRTA, Sárospatak, 1995, ISBN: 963-04-609-5.

DIENES D.: *A keresztyénség Magyarországon 1526 előtt*, SRTA, Sárospatak, 1997, ISBN: 963-04-8584-2.

További ajánlott irodalom:

BARCZA J.: *Bethlen Gábor a református fejedelem*, Reformátusok a Közéletben Alapítvány, Szigetszentmiklós, 2002, ISBN: 263-009-242-5.

PÉTER K.: *A reformáció: kényszer vagy választás?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-195-245-2.

SZABÓ A.: *„Bizontalan helyeken búdosunk” – Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben*, Lilium Aurum, Dunaszerdahely – Komárom, 2011, ISBN: 978-808-062-433-0.

SZABÓ A.: *A rejtőzködő bibliafordító – Károlyi Gáspár*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-205-1.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, CSc, dr. habil

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: R041-AL Tantárgy neve: A XVIII-XX. századi egyháztörténet alapvonalai Tantárgy neve angolul: 18th-20th Century Church History</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: R040-AL Kora újkori egyháztörténet [2]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Ismeretanyag: Az utóbbi három évszázad egyetemes és hazai egyháztörténetének rendszerezett áttekintése. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p>	
<p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az I. Lipót féle abszolutizmus egyházpolitikája és a gyászévtized, a Thököly felkelés majd a Rákóczi szabadságharc egyháztörténeti vonatkozásai 2. Felvilágosodás korának hatása az egyházi életre és teológiai gondolkodásra Európában. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése, a német pietizmus. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen a XVIII. században A protestáns egyházak közjogi helyzetének és belső viszonyainak változásai hazánkban 1711 és 1792 között 3. A keresztyén közösségek helyzetének változásai a XIX. századi Európában. A római katolicizmus és a német protestantizmus korabeli történetének áttekintése 4. Politika és egyház a Magyar Királyságban a reformkor és a „neoabszolutizmus” időszakában 5. Protestáns bel- és külmissziói a XIX. században, magyarországi vonatkozások 6. A skót és holland reformátusság története a XIX. században és a századfordulón, különös tekintettel Abraham Kuyper munkásságára 7. A magyar református egyház közjogi helyzetének és szervezeti felépítésének változásai a dualizmus korában 8. Az két világháború egyháztörténeti vonatkozásai. Az orosz ortodox egyház a kommunizmus, a német protestantizmus és a hitvalló egyház története a náci diktatúra időszakában 	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

9. A trianoni országhatárokon kívül élő magyar reformátusság sorsának bemutatása
Magyarországi Református Egyház történetének áttekintése 1948 és 1990 között
10. A keresztyén egyházak XX. századi egységtörekvéseinek történeti áttekintése

Számonkérési és értékelési rendszer:

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.

Rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján és annak benyújtása, az írásbeli vizsga megkezdése előtt két nappal.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

TÓTH-KÁSA I. – TÓKÉCZKI L. (szerk.): *Egyháztörténet*, I-II k., Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, Budapest, 1997, 1998, ISBN: 963-048-610-5.

További ajánlott irodalom:

BARCZA J. — DIENES D. (szerk.): *A Magyarországi Református Egyház története 1918–1990*, Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak, 1999, ISBN: 963-037-380-7.

BÍRÓ S. — BUCSAY M. — VARGA Z. — TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak, 1995, (Az 1949. évi kiadás változatlan utánnyomása) ISBN: 963-046-095.

BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.

COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, 1996, ISBN: 963-905-508-5.

DIENES D. (szerk.): *A felvilágosodás és ami utána következett*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2013, ISBN: 978-963-898-173-8.

HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-686-5.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, CSc, dr. habil

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: GR001-L, GR002-L Tantárgy neve: Romológia [1, 2] Tantárgy neve angolul: Romology [1, 2] (History, Culture, Tradition)</p>	<p>Kreditértéke: 2, 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: gyak., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, zenehallgatás, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), roma média követése, cigány/roma programokon részvétel.</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 3., 4.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: GR001-L Romológia [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Romológia 1. (Történet) Alapfogalmak (Ki a cigány? Mi a cigány?) A cigányság eredete, vándorlása Kr. u. 4-11.sz. (Mítoszok, tények, források) Cigányok Európába érkezése, fogadtatásuk, korai történetük 13-14. sz. A magyarországi cigányság története 15-20. század A cigányság differenciálódása Cigányok szerepe a magyar történelemben Az államszocializmus és a cigányság A cigányok önszerveződése, nemzeti jelképeik A rendszerváltozás és a cigányság A cigányok helyzete a 21. század elején – oktatás, lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy</p>	
<p>Romológia 2. (Kultúra, hagyomány) A kultúra fogalma, összetevői. A cigányság kultúrája; etnikus kultúra, szegénykultúra A magyarországi cigányság csoportjai, rétegei, területi elhelyezkedés, a hagyományörzés mértéke Test, testkép, szennyezettség, tisztasági szabályok. A test, mint kommunikációs eszköz a cigány kultúrában. Étrend, táplálkozás a cigányság körében. Hagyományos cigány ételek.</p>	

Gyermekvárás, szülés, csecsemőgondozás a cigányság különböző csoportjaiban, rétegeiben.
A cigány/roma családok; nemi és életkori szerepek.
A halál, halott körüli teendők, gyász a hazai hagyományörző cigányok kultúrájában. A 21. századi halottkultusz jelei.
Jeles napok; társadalmi és vallási ünnepek, emléknapok; ápr.8., máj.16., aug.2. ünnepkörökhöz kapcsolódó szokások (karácsony, húsvét)
A cigány mese-és mondavilág; eredetmondák, a cigány mesék jellemzői. Cigány irodalom.
A cigány zenekultúra; a szolgáltatott cigányzene és az autentikus cigányzene.
A cigány tánc kultúra; gyűjtések, típusai, jellemzői.
Képzőművészet és a cigányság; naiv és tanult művészek, jeles alkotások a múltban és a jelenben.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Romológia 1.:

Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.

A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít

Romológia 2.

A tanulmányi kirándulásokról, terepgyakorlatokról, eseményeken részvételről reflexiók készítése, beadása.

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészről áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészről legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FORRAY R. K. (szerk.): *Romológia – Ciganológia*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2000, ISBN: 963-9310-02-6.

CSERTI-CSAPÓ T. (szerk.): *Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához*, Gypsy Studies 36., PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 2015, ISBN: 978-963-642-867-9.

NAGY P.: *A magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában*, Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola, Kaposvár, 1998, ISBN: 963-717-258-0.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A magyarországi cigányság 1, (Cigányok és romák)*, Semmelweis Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-331-394-7.

ARANY-MICHELS R.: *Egy hajdú-bihari község cigányságának temetési szokásai és annak lelki gondozói lehetőségei, Romológiai Füzetek 1.*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-99-5.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A magyarországi cigány/roma népesség kultúranropológiai és orvosantropológiai megközelítésben. Romológiai Füzetek 2.*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018, ISBN: 978-615-5853-03-6.

Ajánlott irodalom:

FÁTYOL T. – FLECK G. – KŐSZEGI E. – SZUHAY P. (szerk.): *A Roma Kultúra virtuális Háza*, Multimediális DVD-ROM, Virtuális téralkotás: Macrobite Bt. Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Phare, „Összetartó társadalom megteremtése” program, Budapest, 2006.
http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_romak.php

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

c) tudása

- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

d) képességei

- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Szabóné dr. Kármán Judit, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Keresztyén nevelés

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Bodó Sára

Tantárgyai:

- 1) Bevezetés a pedagógiába — az adott szakon
- 2) A keresztyén nevelés története — az adott szakon
- 3) Katechetika [1, 2] — az adott szakon
- 4) Bevezetés a gyakorlati teológiába

Tantárgy kódja: G091-L, G092-L Tantárgy neve: Katechetika [1, 2] Tantárgy neve angolul: Catechetics [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: óra- és foglalkozástervek közös és önálló készítése.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: óra- és foglalkozástervek készítése a kollokviumon.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 40 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G091-L Katechetika [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Katechetika 1. Cél: A tantárgy bemutatja a katechetika tudományterületének sajátosságait, fejlődését, elméleti alapjait. Kiemelten foglalkozik a katechézis különböző műfajaival, a gyülekezeti katechézissel, az iskolai hittankönyvekkel, a 1-4. osztály hittankönyveivel.</p> <p>Tematika: A katechézis neve, fogalma, egyházi intézményrendszere. Fejlődéslélektan: a 3-7; és a 7-10 éves gyerekek fejlődéslélektana, vallási szocializációjuk sajátosságai. A katechézis sajátos céljai, tematikus felépítése, eljárás módjai, módszerei a tárgyalat korosztályban. Az óvodai foglalkozások lehetőségei, a kerettanterv értékelése, programok felépítése, a foglalkozások tervezése.</p>	

Hit- és erkölcsanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

Az országos kerettanterv megismerése, feldolgozása. Az alsótagozatos hittanóra iskolai és gyülekezeti tervezése, megvalósítása. A hittankönyvek használata.

Katechetika 2.

Cél:

A gyülekezeti katechézis speciális területeinek és műfajainak az áttekintése.

Tematika:

A gyermekistentisztelet, az általános iskolai hitoktatás, a hittankönyvek használata, a konfirmációi előkészítés, az ifjúsági bibliaóra.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy, a félév elején megbeszélte tételsor alapján történik. A hallgató a külön cédulákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételről legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti.

A hallgatónak lehetősége van óravázlat elkészítéséből vizsgázni. Egy előzetesen összeállított bibliai történetesorból egyet kihúz, amit a vizsgáztató korosztályi meghatározása alapján kidolgoz. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BODÓ S. – FEKETE K. (szerk.): *Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény*, Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2001.

MURÁNYI KOVÁCS ENDRÉNÉ: *A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, ISBN: 963-18-8982-3.

MÖNKS, F. J. – KNOERS, A. M. P.: *Fejldéslélektan – Pedagógiai pszichológia*, Fitt Image, Budapest, 1998, ISBN: 963-03-6009-8.

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ: *A Magyarországi Református Egyház Hit- és Erkölcsan Kerettanterve*, Református Pedagógiai Intézet, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-9700-84-0.

Hittankönyvek és munkafüzetek egyházi iskolák és a gyülekezeti katechézis számára, Kálvin Kiadó, Budapest.

További ajánlott irodalom:

MÉREI F. – V. BINÉT Á.: *Gyermeklélektan*, Gondolat, Budapest, 1993, ISBN: 963-282-693-0.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a katechézis gyakorlásához szükséges elméleti háttérrel, a bibliai gyökereket, a katechézis történetének meghatározó csomópontjait, a fogalom etimológiai jelentéstörténetét, a mai terminológia jellemzőit.
- Részletesen és megbízhatóan ismeri a hitoktatás anyagát, alapos bibliaismereti, dogmatikai, etikai, egyháztörténeti ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a katechézis különböző műfajait.
- Ismeri a hitoktatáshoz rendelt zsinati kerettantervet, segédanyagokat, hittankönyveket.

b) képességei

- Elméleti felkészültségét képes alkalmazni és felhasználni a hitoktatás folyamatában.

- Képes a katechézis különböző eljárásaiban foglalkozás-terveket kidolgozni, azokban a társtudományok felismeréseit, elméleteit alkalmazni (fejlődéslelektan, társadalomtudományok, művészetek)
- Képes a katechézis érintettjeinek tapasztalati és élményvilágát felismerni, értékelni, a foglalkozásokba beépíteni.

c) attitűdje

- Rendelkezik pedagógiai és segítői attitűddel, aki munkáját szolgálatnak tekinti.
- Empátiával közelít tanítványai világához, akiket feltétel nélküli elfogadással szemlél.
- Törekszik a katechézis pasztorációs oldalának erősítésére, tanítványai bizalmával nem él vissza, bátorító tanításával és jelenlétével segíti a katechézis folyamatát.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan és felelősen tervezi meg hittanóráit, fel tudja mérni ismeretei és képességei hatékonyságát.
- A rábízottak érdekében önállóan és felelősséggel dönt a pedagógiai helyzetek megítélésében.
- Felelősséget érezve szakmai fejlődése iránt, folyamatosan képezi önmagát, szakmai továbbképzéseken vesz részt.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Pasztorálpszichológia

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Bodó Sára

Tantárgyai:

- 1) Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2] — az adott szakon
- 2) Poimenika [1, 2]

<p>Tantárgy kódja: G055-AL, G073-AL Tantárgy neve: Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2] Tantárgy neve angolul: Religious socialization [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 3, 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: gyak., ea. és óraszám: 10, 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: sajátélmény-feldolgozás.</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 60 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 1., 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: G055-AL Vallási szocializáció és valláslélektan [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A vallási szocializáció fejlődését a személyes élet alakulásában jelentősen befolyásolják a külső tényezők, elsősorban a család hatása. Ezek feltérképezése segíti az érett vallásosság kialakulását. A kurzus célja az ilyen összefüggések önismereti módszerekkel történő megközelítése. A valláslélektan kurzus célja a vallásosság jelenségének teológiai és lélektani megközelítése, az egyes ember és a közösségek életében betöltött szerepének felismerése, elemzése.</p> <p>A vallási szocializáció kurzus tematikája: A vallás funkciója a családban. A család befolyása az egyén vallásosságának alakulására. A személyiség- és családspecifikus credo jelentősége. Az egyén vallásformájának ún. gender (női és férfi) jellegzetességei.</p> <p>A valláslélektan kurzus tematikája: A valláslélektan alapfogalmai, a vallásosság megközelíthetősége lélektani szempontból. A vallásos magatartás sajátos vonásai: a megtérés és a büntudat valláslélektani jelentősége és</p>	

megközelítése.

A vallásos szocializáció elméletei. Az istenkép kialakulásának lehetőségei és törvényszerűségei gyermek- és serdülőkorban.

Fritz Oser és Paul Gmünder: A vallási ítéletalkotás fokozatai.

James Fowler: A hit stádiumai.

A valláspatológia fontosabb jelenségei: a keresztyén hit és lelki egészség kapcsolata, a vallásos élet torzulásai, ezek hatása a személyiségre és közösségre.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Vallási szocializáció:

Gyakorlati jegy.

A félév során az órai munka keretében írásbeli feladatok teljesítése, önelemző szituációs játékokban való részvétel, otthoni feladatként vallási térképek, vallási szocializációs elemzések készítése. Ezek együttes teljesítése adja a gyakorlati jegyet.

Valláslélektan:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy, a félév elején megbeszélt tételsor alapján történik. A hallgató a külön cédulákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételtől legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

SCHWEITZER, F.: *Vallás és életút – Vallásis fejlődés és keresztyén nevelés gyermek - és ifjúkorban*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-300-773-9.

NÉMETH D.: *Hit és nevelés – Valláslélektani szemléletmód a mai valláspedagógiában*, Budapest, 2002, ISBN: 963-8392-53-3.

FRIELINGSDORF, K.: *Istenképek – Ahogy beteggé tesznek – és ahogy gyógyítanak*, Szent István Társulat, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-361-892-9.

További ajánlott irodalom:

VERGOTE, A.: *Valláslélektan – Interdiszciplináris szakkönyvtár 3.*, Semmelweis Egyetem – TF – párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2001, ISBN: 963-00-8699-0.

HORVÁTH K. (szerk.): *Vallásosság és személyiség*, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007, ISBN: 978-963-9206-62-5.

KULCSÁR ZS.: *Traumafeldolgozás és vallás*, Trefort Kiadó, h. n., 2009, ISBN: 978-963-446-527-0.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a vallási szocializáció személyes fejlődésének lehetséges elméleti meghatározóit, be tudja azonosítani a biográfiai történések és a vallásosság alakulásának összefüggéseit.
- Ismeri a vallásosság értelmezésének teológiai és lélektani terminológiáját, szakmai szempontjait.
- Ismeri a valláslélektan tudományterületének legfontosabb szakmai vonatkozásait, a legalapvetőbb szakirodalom elméleti hivatkozásait.

- Ismeri a hitoktatásban résztvevő gyerekek lehetséges vallásosságának jellemzőit, azok hatásait egyéni és közösségi életükre.

b) képességei

- Képes a vallási szocializáció fejlődésének elméleti vonatkozásait saját biográfiájában beazonosítani, az összefüggéseket gyakorlati értelemben is felismerni.
- Képes az elméleti ismereteket környezetében is gyakorlatias tudássá konvertálni, a folyamatokat szakmailag megfelelő terminológiával leírni.
- Vallási szocializációs akadályok, nehézségek esetén képes a tanultakat a segítségnyújtás egyszerűbb eljárásaiban alkalmazni.
- Képes összehasonlító elemzésben feldolgozni a különféle valláslélektani iskolák eltérő elemeit, s azokat integráltan kezelni.
- Képes a rábízott gyerekek sérült vallásosságának egyszerűbb korrekcióira, a támogató és bátorító mellé-állás hiteles megélésére.

c) attitűdje

- Empátiás érzékenységgel fordul a vallási szocializáció egyéni és közösségi színtereihez, a vallásosság különféle megjelenési módjaihoz.
- Nyitott szakmaiságának hiteles képviselőjére, a vallási szocializációs nehézségek segítő támogatására.
- Törekszik arra, hogy önmaga vallásosságát kritikusan szemlélje, s az ön- és szakmai ismeretek segítségével folyamatosan fejlessze.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végezve munkáját igénybe veszi a szakmai kontroll és szupervízió támogatását.
- Felelősséggel képviseli szakmai állásfoglalásait hivatása minden területén, személyes és közösségi kapcsolataiban.
- Folyamatosan igényt tart az egyéni önképzés lehetőségeire, és a tudományterület szakmai továbbképzései által felkínált ismeretek és készségek fejlesztésére.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Hodossi Sándor

Tantárgyai:

- 1) Valláspedagógia — az adott szakon
- 2) Gyermekvédelem — az adott szakon
- 3) Kollégiumi nevelés és lelkipozítás [1, 2]
- 4) Valláspedagógia és -lélektan

<p>Tantárgy kódja: G056-AL Tantárgy neve: Valláspedagógia Tantárgy neve angolul: Pedagogy of Religion</p>	<p>Kreditértéke: 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: G092-L Katechetika [2]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A vallásstanítás elméleti megalapozásának didaktikai és metodikai megközelítése. A vallásoktatás helye a közoktatásban; A hitoktatás tantervei; A valláspedagógia története és irányzatai; A történetmondás szerepe; A bibliai szövegelemzés módszerei; A beszélgetés módszertana és a hitoktatás; A szimbolikus kommunikáció; Az elemivé tétel. Fontos szakmai kompetencia az elsajátított elméleti ismeretek gyakorlatba való átültetésének, valamint a megszerzett valláspedagógiai ismeretek szintetizálásának képessége.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p><i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 20 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti.</p>	

A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

NÉMETH D.: *Vallásdidaktika*, L'Harmattan, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-414-203-4.

TAMMINEN, K.: *Hogyan tanítsunk hittant?* Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998, ISBN: 963-04-9368-3.

NÉMETH D. – KASZÓ GY. (szerk.): *Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke, Budapest, 2001, ISBN: 963-8392-36-3.

További ajánlott irodalom:

NÉMETH D.: *Hit és nevelés*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 2002, ISBN: 963-8392-53-3.

BOROSS G.: *Bevezetés a valláspedagógiába*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 1996.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

c) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

d) képességei

- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Horsai Ede, óraadó, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: G078-L Tantárgy neve: Bevezetés a pszichológiába Tantárgy neve angolul: Introduction in to Psychology	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: zárthelyi dolgozat	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Pszichológiai alapismeretek, alapfogalmak A pszichológia története A pszichológia biológiai alapjai A megismerési folyamatok: percepció, figyelem, emlékezet, tanulás, gondolkodás, képzelet Kreativitás, intelligencia A motiváció és az érzelmek. Az érzelmi intelligencia Az akarati tulajdonságok, szándékos és automatikus cselekvés. Készség, szokás. A készségtanulás folyamata A személyiség dinamikus organizációja, szerkezete, alrendszerei</p>	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<p>A félévi aláírás megszerzésének feltétele: az órákon való részvétel, valamint a félév során két eredményes zárthelyi dolgozat megírása, melyeknek funkciója a folyamatos készülés serkentése, illetve az írásbeli vizsgára történő felkészülés megalapozása.</p> <p><i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, feleletválasztásos és kifejtést igénylő, valamint esszékérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
Kötelező irodalom:	

PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I. – GIRASEK J. – KATHYNÉ MOGYORÓSSY A. (szerk.): *Általános lélektan – Szöveggyűjtemény*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018, ISBN: 978-615-585-310-4.

N. KOLLÁR K. – SZABÓ É. (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-672-X.

PLÉH Cs. – BOROSS O. (szerk.): *Bevezetés a pszichológiába*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-478-6.

Ajánlott irodalom:

ATKINSON, R. C. et al.: *Pszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 963-389-713-0.

BERNÁTH L. – RÉVÉSZ GY.: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest, 2002, ISBN: 963-858-662-1.

PLÉH Cs.: *A lélektan története*, Osiris Kiadó, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-276-052-0.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

e) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

f) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Pedagógia és Pszichológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: TPSZI1E Tantárgy neve: Pszichológia [1] Tantárgy neve angolul: Psychology [1]</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és gyak. és óraszám: 5 és 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: dolgozatok, témakidolgozások, fejlődéslélektani vizsgálatok.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 2.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: G078 Bevezetés a pszichológiába</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Előadás: A pszichikus fejlődés fogalma, tényezői, elméletei Az életkori periodizáció modelljei A fejlődés vertikális bemutatása, az egyes életkorok fázistipikus jellemzői: az intrauterin fejlődés és az extrauterin fejlődés (újszülöttkor, csecsemőkor, kisgyermekkor, óvodáskor, kisiskoláskor, prepubertáskor, serdülőkor, ifjúkor) A longitudinális fejlődés értelmezése, a pszichikus funkciók fejlődésének tendenciái</p>	
<p>Szeminárium: A pszichológia vizsgálati eljárásai A gyermeki rajz fejlődési folyamata A figyelem, emlékezet, gondolkodás fejlettségének összehasonlító vizsgálatai Az iskolaérettség vizsgáló eljárásai A pszichikus folyamatok longitudinális fejlődése, fejlődési tendenciák</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p>A gyakorlati jegy az alábbi részfeladatok eredményéből tevődik össze: zárhelyi dolgozatok, szemináriumi beszámoló, prezentáció és/vagy dolgozat osztályzata</p>	
<p>A szemináriumi beszámoló, prezentáció (dolgozat) választható témavariánsai: a. Három-három különböző életkorú gyermek fejlettségének összehasonlítása valamely kognitív funkció aspektusából b. Egy gyermek iskolaérettségi vizsgálata c. Egy pszichikus funkció longitudinális fejlődési folyamatának bemutatása</p>	

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

ARANY É. – GIRASEK J. – PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I.: *Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye, Tanulmányi füzetek I.*, DRHE, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-95-7.
MÉREI F. – BINÉT Á.: *Gyermeklélektan*, Medicina Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-310-799-7.
PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I. (szerk.): *Fejlődés- és pedagógiai pszichológia – Szöveggyűjtemény*, KFRTKF, Debrecen, 2007.

Ajánlott irodalom:

MARGITICS F.: *A személyiség fejlődése*, RE-PE-T-HA Könyvek, Debreceni Egyetem, Debrecen, 2011.
SALAMON J.: *A megismerő tevékenység fejlődéslélektana*, Magyar Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-194-367-4.
VAJDA ZS.: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 978-963-208-992-8.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizését, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Pedagógia és Pszichológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: A katekézis pedagógiai alapjai

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Hodossi Sándor

Tantárgyai:

- 1) Csoportlélektan
- 2) Nevelésmélet [1, 2]
- 3) A nevelői személyiségfejlődése
- 4) Pedagógiai programfejlesztés

Tantárgy kódja: G059-L Tantárgy neve: Csoportlélektan Tantárgy neve angolul: Group Psychology	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben	
Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: kollokvium	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Tematika: A csoportlélektan tárgya. A csoport, mint létforma. A csoport és az individualizáció. A család, a kortárs csoport. Formális és informális csoportok. A csoporthatékonyság – tanulás A csoport rejtett hálózata – szerepek Érték és normaképződés a csoportban – csoportdöntések A csoportfejlődés – közösség és csoport. Csoportközi viszonyok Sztereotípiák- előítéletek – kisebbség és többség Önsegítő csoportok Társadalmi identitás</p>	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<p><i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy tételből áll. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet együttes átlagos időtartama 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is</p>	

Hit- és erkölcsstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSEPELI GY.: *A szociálpszichológia vázlatja*, NPI., Budapest, 1999, (63–112), ISBN: 963-04-867-84.

PATAKI F. (szerk.): *Csoportlélektan*, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1980, (296–349), ISBN: 963-280-8053.

CSEPELI GY.: *Szociálpszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2001, ISBN: 963-379-563-x.

További ajánlott irodalom:

ARONSON, E.: *A társas lény*, Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1978, (319–247), ISBN: 963-221-6598.

BERNE, E.: *Emberi játszmák*, Gondolat, Budapest, 1984, ISBN: 963-281-380-4.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Hodossi Sándor

Tantárgyai:

- 1) Valláspedagógia — az adott szakon
- 2) Gyermekvédelem — az adott szakon
- 3) Kollégiumi nevelés és lelkipozás [1, 2]
- 4) Valláspedagógia és -lélektan

Tantárgy kódja: G086-L Tantárgy neve: Gyermekvédelem Tantárgy neve angolul: Child Welfare	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 5 az adott félévben	
Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A gyermekvédelem szerepe, területei, formái. A család fogalma működési zavarai, családsegítés. A hátrányos helyzetűek támogatásának módjai. Iskolai beilleszkedési zavarok, tünetei, felismerése, kezelése – a segítő kapcsolat kommunikációs modellje. A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarok, a veszélyeztetettség és deviancia kezelésének kérdései. Gyermekbántalmazás különböző formái. Prevenció és a beavatkozás kompetencia köre. A gyermekvédelmi munka módszerei – a támogatás keresésének módjai. A gyermekvédelem törvényi háttere.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Gyakorlati jegy.</i> Az elméleti anyagból a félév 10. hetében írt 60 perces zárthelyi dolgozat, valamint egy szabadon választott témakörből tartott beszámoló (pl. valamely gyermekvédelemmel foglalkozó alapítvány vagy egyesület munkájának bemutatása) adja a féléves osztályzatot. Amennyiben a zárthelyi dolgozat sikertelen, vagy annak osztályzatát a hallgatók javítani szeretnék, erre a 12. héten egy újabb dolgozat írásával van lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BAGDY E.: *Családi szocializáció és személyiségzavarok*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1986, ISBN: 963-17-8804-0.

BARCSI A.: *Gyermekvédelmi útmutató*, Mozaik, Szeged, 2007, ISBN: 978-963-697-542-5.

VOLENTICS A.: *Gyermekvédelem és reszocializáció*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-18-6919-9.

További ajánlott irodalom:

UTASI Á. (szerk.): *Társas kapcsolatok*, Gondolat, Budapest, 1991, ISBN: 963-282-621-3.

1997. évi XXXI-es, 2013. évi törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Keresztyén nevelés

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Bodó Sára

Tantárgyai:

- 1) Bevezetés a pedagógiába — az adott szakon
- 2) A keresztyén nevelés története — az adott szakon
- 3) Katechetika [1, 2] — az adott szakon
- 4) Bevezetés a gyakorlati teológiába

Tantárgy kódja: G085-AL Tantárgy neve: A keresztyén nevelés története Tantárgy neve angolul: History of the Christian Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciál szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk készítése.	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél: A keresztyénség történetében a nevelés hagyományosan kiemelkedő jelentőséggel bírt. A kurzus keretében a hallgatók megismerkedhetnek a keresztyén neveléstörténet meghatározó eseményeivel, folyamataival és fejlődésével.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A keresztyén neveléstörténet kezdetei: felnőttek katechizálása. 2. Az ún. katechéta iskolák. 3. Az első szerzetesrendek (Benedek-rend) pedagógiai tevékenysége. 4. A középkori székesegyházi iskoláktól a városi iskolákig. 5. A reformáció pedagógiája: Luther tevékenysége, Kálvin genfi iskolája. 6. Az egyházi kollégiumok és a keresztyén nevelés. 7. A keresztyén nevelés szemléleti és módszertani sajátosságai az ortodoxia és a pietizmus korában (Comenius pedagógiája, H. Francke hallei árvaházainak nevelési eljárásai). 8. Keresztyén nevelés a 20. századi Európában és Magyarországon: a II. világháború előtti és azt követő évtizedekben. 9. Az egyházak oktatási tevékenységének újraindulása. 	

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy, a félév elején megbeszéltek alapján történik. A hallgató a külön cédulákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételről legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti.

A hallgatónak lehetősége van óravázlat elkészítéséből vizsgázni. Egy előzetesen összeállított bibliai történetesorból egyet kihúz, amit a vizsgáztató korosztályi meghatározása alapján kidolgoz. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

MÉSZÁROS I. - NÉMETH A. - PUKÁNSZKY B.: *Neveléstörténet, Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-591-X.

További ajánlott irodalom:

FINÁCZY E.: *A középkori nevelés története*, Vezérfonal egyetemi előadásokhoz, Kir. Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1926, ISBN: 963-023-492-0.

BERECZKI – KOMLÓSI - NAGY: *Neveléstörténet*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986, ISBN: 963-17 9-616-7.

OROSZ G. (szerk.): *Az európai középkor, reneszánsz és a 16. század neveléstörténete*, Prohászka Lajos egyetemi előadásaiból II., DE Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2004, ISBN: 963-472-861-8.

TARJÁNYI Z.: *Pedagógia I. A keresztény nevelés és oktatás története*, Szent István Társulat, Budapest, 1998.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a keresztyén neveléstörténet jelentős eseményeit, meghatározó folyamatait.
- A keresztyén neveléstörténetet az egyház történetének összefüggéseiben és teológiai hatásai mentén ismeri fel.
- Ismeri a keresztyén neveléstörténet legkiemelkedőbb alakjait, hatásukat az általános nevelési folyamatokra.

b) képességei

- A szerzett ismeretek alapján képes felismerni és beazonosítani a keresztyén neveléstörténet máig ható elemeit.
- A neveléstörténeti folyamatokat képes összefüggéseikben elemezni és értékelni.
- A neveléstörténeti hagyományból képes kiválasztani azokat a hatásokat, amelyek ma is pedagógiai értékeket jelentenek.

c) attitűdje

- A keresztyén neveléstörténetet kritikusan szemlélve, törekszik az akkori folyamatok értő befogadására.
- Bátor a kritikai elemzésre és megítélésre, és készsége van saját állásfoglalásainak és meggyőződéseinek felül bírálataira.

d) autonómiája és felelőssége

- Következtetései megfogalmazásában önállóságra törekszik, de kész vitákban, megbeszélésekben mások véleményét, állásfoglalásait is megfontolni.

Hit- és erkölcsoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
--	--------------------------

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: GR020 Tantárgy neve: Integratív, inkluzív pedagógia cigány/roma gyermekek oktatásában, nevelésében Tantárgy neve angolul: Integrative, Inclusive Pedagogy in Education of Gypsy / Roma Children</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: ea. és gyak. és óraszám: 5 és 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, hospitálás cigány iskolákban.</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a tanulmányi kirándulásokról, terepgyakorlatokról reflexiók készítése, beadása, hospitálásról – megadott szempontok alapján – hospitálási, óralátogatási napló készítése, leadása.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: GR002-L Romológia [2]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A kurzus elméleti és gyakorlati órái során a hallgatók megismerik a hazai cigányság különböző csoportjaira, rétegeire jellemző családi szocializációt; az etnikai vonásokat, s a szegénykultúrából fakadó eltéréseket, az eltérő szocializációból, a hátrányos helyzetből származó következményeket. Elsajátítják az inkluzív, befogadó oktatási, nevelési szemléletet, gyakorlatok során megismerik ennek módszertanát. Átfogó képet kapnak a cigányság mai oktatási helyzetéről, annak okairól, s a felzárkóztatást segítő, iskolai lemorzsolódást elkerülő, sikeres pedagógiai módszerekről. Megismerik az elkülönített és az integrált oktatás okait, következményeit; a spontán és az asszisztált szegregált oktatás lényegét, hazai és külföldi működő modelleket, jó gyakorlatokat. A kurzus során betekintést nyernek többféle oktatási formába, s a Biztos Kezdet Gyerekházak, a Tanodák és az alternatív oktatási programok működésébe, eredményeibe. Cigány iskolában kötelező hospitálási gyakorlatuk során közvetlen tapasztalatot, élményt szereznek az elméletben elhangzottakról.</p> <p>Mindezek hatására jelentősen bővül a hallgatók tudása, gazdagodik kultúráközi és személyközi kompetenciájuk, attitűdváltást eredményez a cigány gyermekekkel és családjaikkal való kapcsolatteremtés a kurzus kapcsán, s olyan módszertani képességekkel, tudással rendelkeznek majd, ami lényegesen hozzájárul a cigányok között végzendő sikeres, eredményes oktatási, nevelési tevékenységükhöz.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p>A tanulmányi kirándulásokról, terepgyakorlatokról reflexiók készítése, beadása, hospitálásról – megadott szempontok alapján – hospitálási, óralátogatási napló készítése, leadása.</p>	

Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.

A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette.

A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FEJES J. B. – SZŰCS N. (szerk.): *Én vétkem, Helyzetkép az oktatási szegregációról*, Motiváció Oktatási Egyesület, Szeged, 2018, ISBN: 978-515-001-156-1.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A cigány/roma gyermekek, családok*, in: ENDRÓDY-NAGY O. – SVRAKA B. – F. LASSÚ ZS. (szerk.): *Sokszínű pedagógia*, ELTE, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2019.

TORGYIK J. (szerk.): *Multikulturális tartalmak a pedagógiában*, Educatio Társadalmi Szolgáltató KHT. Budapest, 2008, (55-73), ISBN: 978-963-979-501-03
<https://www.slideshare.net/Szilbee/multikulturalis-nevelés-interkulturalis-tartalmak1>

VARGA A.: *Az inklúzió szemlélete és gyakorlata*, PTE NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék Wliskoocki Henrik Szakkollégium, Pécs, 2015, ISBN: 978-963-642-805-1.

További ajánlott irodalom:

CS. CZHACHESZ E.: *Multikulturális nevelés, Szöveggyűjtemény tanító-és tanárszakos hallgatók számára*, Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1998, ISBN: 963-679-226-5.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A cigányság esélyegyenlőségének megteremtése a magyarországi oktatási rendszerben* in: BENE A. (szerk.): *Az esélyegyenlőség és felzárkóztatás vetületei az oktatásban*, Nemzetközi Neveléstudományi Konferencia, Forum Könyvkiadó, Szabadka, 2009, (215–222), ISBN: 978-863-230-753-7.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

c) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

d) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Szabóné dr. Kármán Judit, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: A keresztyén nevelés módszertana

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Bodó Sára

Tantárgyai:

- 1) Szakmódszertan-A [1, 2] — az adott szakon
- 2) Szakmódszertan-K [1, 2]

<p>Tantárgy kódja: G038-L, G039-L Tantárgy neve: Szakmódszertan-A [1, 2] Tantárgy neve angolul: Methodology [1-2]</p>	<p>Kreditértéke: 3, 3</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek</p>	
<p>A tanóra típusa: ea., ea. és óraszám: 10, 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk készítése.</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: az önállóan készített prezentációk bemutatása.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 70 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5., 6.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: *G056-AL Valláspedagógia [2]: G038-L Szakmódszertan-A [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>Cél: A tantárgy első tematikus egysége betekintést ad a katechézis módszertani eljárásaiba, munkamódszereibe, a hittanóra-tervezés sajátos órai kereteibe. A gyakorlatiasság érdekében a hallgatók óravázlatokat készítenek, amelyekben érvényesítik a tanult eljárásokat. A Katechetikai Központ gyűjteményét megismerve cél, hogy minden hallgató felmérje saját módszertani kultúráját, és képes legyen a módszertani eljárások kritikai tudatosítására, illetve gazdagítására. A második félévben a hallgatók megismerkednek a tematikus tervek-készítés adott feltételekhez kapcsolt kidolgozásával. Cél a módszertani eljárások használatának további tudatosítása, célirányos alkalmazása. A csoport közösen dolgoz ki tematikus terveket, a kollokvium feltétele saját munka benyújtása.</p>	
<p>Tematika: A módszer kérdése a katechézis folyamatában. Klasszikus módszertani eljárások feltérképezése, különös tekintettel Imre Lajos elméletére. A munkamódszerek jelenségvilága G.D.J. Dingemans elmélete alapján.</p>	

A munkamódszerek speciális megjelenési formái különböző katechézis-alkalmakon: hittanórán, gyermekistentiszteleten, konfirmációi előkészítésen, ifjúsági órán.
A tematikus tervek készítés alapjai, meghatározói.
A tematikus tervek módszertani feltételei.
Tematikus tervek készítés különböző katechézis formákhoz alkalmazkodva (hittanóra, nyári tábor, családi nap, gyermekistentisztelet).

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.

A vizsga egy, a félév elején megbeszélte tétel sor alapján történik. A hallgató a külön cédulákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételről legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti.

A hallgatónak lehetősége van óravázlat elkészítéséből vizsgázni. Egy előzetesen összeállított bibliai történet sorból egyet kihúz, amit a vizsgáztató korosztályi meghatározása alapján kidolgoz. A tervezet kidolgozásában minél változatosabban alkalmaznia kell a tanult módszertani eljárásokat.

A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BODÓ S. – FEKETE K. (szerk.): *Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény*, Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2001.

TAMMINEN, K. – VESA, L. – PYYSIÄINEN, M.: *Hogyan tanítsunk hittant? Vallásdidaktika*, Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998, ISBN: 963-04-9368-3.

NÉMETH D. – KASZÓ GY. (szerk.): *Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke, Budapest, 2001, ISBN: 963-8392-36-3.

NÉMETH D.: *Vallásdidaktika – A hit- és erkölcstan tanítása az 5-12. osztályban*, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-414-203-4.

További ajánlott irodalom:

GOTTFRIED, A. – LACHMANN, R. (HG.): *Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1996, ISBN: 3-525-61335-0.

NAGY S.: *Az oktatás folyamata és módszerei*, Volos Kiadó, Mogyoród, 1997, ISBN: 963-85767-0-7.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a katechézis módszertanának elméletét, a katechézis keretei között megvalósítható munkamódszereket, eljárásokat.
- Ismeri a református hittankönyvek módszertani kultúráját.
- Ismeri a hitoktatás munkamódszereinek hatását a tanulók személyiség-, és spirituális fejlődésére.

b) képességei

- Képes a hittanóra tudatos szervezésére.
- A módszertani eljárásokat képes változatosan alkalmazni hittanórai keretek között.

- Képes egy-egy korcsoporthoz, foglalkozási feladathoz alkalmas módszertani eljárást kezdeményezni.
- A munkamódszereket képes elemezni, hatékonyságukat kritikusan szemlélni.

c) attitűdje

- Folyamatosan törekszik módszertani kultúrájának bővítésére.
- Érzékenyen követi az eljárások hatását a tanulók személyiség- és spirituális fejlődésére, fokozottan vigyáz a tanulók személyiségi jogainak védelmére, méltóságára, a csoport együttműködésének korrektségére.
- A beszélgetésekben, vitákban tudatosan törekszik az előítélet-mentességre, az értékek sokféleségének tiszteletben tartására, a hitoktatás etikai szabályainak betartására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját, felelősséget vállal a módszertani eljárások alkalmazásáért.
- A gyerekek és fiatalok között végzett szakmai tevékenységét kritikusan szemléli, igényli és elfogadja a környezetéből érkező visszajelzéseket.
- Emberi magatartásában (saját hitvilágának, spirituális szemléletének a bemutatásában) hiteles példát mutat.
- Folyamatosan képezi önmagát, részt vesz szakmai továbbképzéseken.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Horsai Ede, óraadó, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>A szakmai gyakorlat kódja: G076-L , G077-L A szakmai gyakorlat neve: Hitoktatói iskolai gyakorlat [1, 2] neve angolul: Practice Teaching in Christian Education School [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 7, 7</p>
<p>A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 60, 60 óra</p>	
<p>A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő</p>	
<p>A szakmai gyakorlat tantervi helye: 5., 6.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: *G038-L Szakmódszertan-A [1] [2]: G076-L Hitoktatói iskolai gyakorlat [1]</p>	
<p>A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok</p> <p>A hitoktatói iskolai gyakorlat két részből áll: Az első részben a hallgatók a DRHE által felkért gyakorlati helyen les mentortanár vezetése mellett iskolai hittanórákon és más tanórákon hospitálnak, amiről munkanaplót és hospitálási naplót nyújtanak be. A második részben ugyanezen a gyakorlati helyen mentortanár vezetése mellett egy adott iskolai osztályban hospitálnak, mikrotanításokat és tanítási gyakorlatokat végeznek, amiről szintén munkanaplót nyújtanak be. A gyakorlat vizsgatanítással zárul.</p>	
<p>A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei</p> <p>A munka- és hospitálási naplót a felelős oktató értékeli, a vizsgatanítás eredményét beszámítja az érdemjegybe.</p>	
<p>A szakmai gyakorlólóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött</p> <p>Elsősorban debreceni református általános iskolák (Református Kollégium Általános Iskolája, Kölcsey Ferenc Református Általános Iskola). Levelező hallgatók esetében a lakóhelyükhöz közeli református általános iskola, amellyel a DRHE a gyakorlat teljesítésére szerződést köt.</p>	
<p>A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése</p> <p>A csoportos általános iskolai gyakorlatot a Teológiai Intézet szervezi, felkéri a gyakorlatvezetőket, biztosítja a munkanaplókat.</p>	
<p>Intézményi felelős: Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD</p>	
<p>A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék</p>	

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: G024-L Tantárgy neve: Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium Tantárgy neve angolul: Seminar Support to Primary School Practice</p>	<p>Kreditértéke: 2</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei</p>	
<p>A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 90 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.</p>	
<p>Elő- és *melléktanulmányi feltételek: *G076-AL Hitoktatói iskolai gyakorlat [1]</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A gyakorlatkísérő szeminárium feladata: a gyakorlatra való felkészítés, a gyakorlat órán szerzett egyéni tapasztalatok csoportos megbeszélése, valamint a gyakorlat végén az értékelés, a hallgatók szakmai fejlődését segítő tennivalók tisztázása. A gyakorlatkísérő szeminárium két részből áll. Az első részben a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatók a tantárgyfelelős oktatóval megbeszélnek a középiskolai gyakorlat célját, folyamatát és szempontrendszerét. A szeminárium második részében a hallgatók a hospitálási napló bemutatásával megbeszélnek és értékelik a gyakorlat teljes folyamatát és tapasztalatait.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p><i>Gyakorlati jegy.</i> Feltétele a gyakorlat teljesítése, a munka- és hospitálási napló beadása, megbeszélése. A gyakorlati jegy minősítésének rendszerét a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat rögzíti.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
<p>Kötelező irodalom: —</p>	
<p>További ajánlott irodalom: —</p>	
<p>Azoknak a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>	
<p>a) tudása Az előtanulmányok alapján ismeri az általános iskolai hittanórák előkészítéséhez és megtartásához szükséges elméleti háttéranyagot. Ismeri a DRHE feltételrendszerét a gyakorlat teljesítéséről.</p>	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

b) képességei

Képes az előtanulmányok elméleteit, útmutatásait alkalmazni a hittanórák előkészítésében és megtartásában.

Képes az általános iskola tanulmányi rendjébe bekapcsolódni, gyakorlatát a mentortanárok útmutatásai és kontrollja mentén teljesíteni.

c) attitűdje

Kész elfogadni a DRHE által kidolgozott szempontrendszert az általános iskolai gyakorlat teljesítésére, a hallgatói viselkedésre, a szakmai elvárások betartására.

Készséget mutat önmaga teljesítményének kritikai értékelésére, kész erősségeit tudatosítani és továbbfejleszteni, szakmai hiányosságait és gyengeségeit javítani.

d) autonómiája és felelőssége

A kijelölt tanítási és egyéb iskolai feladataira önállóan készül, azzal a felelősséggel, hogy szakmai kontroll kíséri.

A munka- és hospitálási naplót időarányosan és hitelesen vezeti.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Kis Klára, tanársegéd, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>A szakmai gyakorlat kódja: G074-L A szakmai gyakorlat neve: Gyülekezeti katechetikai gyakorlat [1] neve angolul: Practice Teaching in Christian Education Congregation [1]</p>	<p>Kreditértéke: 5</p>
<p>A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 40 óra</p>	
<p>A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő</p>	
<p>A szakmai gyakorlat tantervi helye: 4.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: [1]: *G092-L Katechetika [2]</p>	
<p>A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok</p>	
<p>A gyülekezeti katechetikai gyakorlat célja, hogy a KLM szakos hallgatók mélyebb betekintést nyerjenek a gyülekezeti katechézis világába. A gyakorlat egyik részét a DRHE által felkért gyülekezetekben töltik, ahol gyermekistentiszteleteken, hittanórákon, ifjúsági órákon hospitálnak. A gyakorlat másik részében egy saját maguk által választott gyülekezet nyári táboraiban vesznek részt, részben hospitálva, részben katechéta feladatokat vállalva. A gyakorlatokat munkanaplóban vezetik és igazoltatják, illetve hospitálási naplókat nyújtanak be.</p>	
<p>A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei</p>	
<p>A gyakorlaton részt vevő hallgatók hospitálási naplót vezetnek, amelyben rögzítik tapasztalataikat, egyben igazolják a gyakorlat teljesítését. A gyakorlat előtt felkészítő megbeszélésen vesznek részt, valamint a gyakorlatot követően megbeszéljük a legfontosabb tapasztalatokat. A gyakorlat értékelése a hospitálási napló, valamint a megbeszéléseken való aktív részvétel alapján történik. Bármilyen szakmai kérdés felmerülése esetén a gyakorlatért felelős oktatót keresi meg a gyakorlat során a hallgató.</p>	
<p>A szakmai gyakorlólóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött</p>	
<p>Debrecen - Nagytemplom, Debrecen - Nagyerdő, Debrecen Kossuth utca, Debrecen Kistemplom, Debrecen-Ebes/Szepes, Debrecen Szabadság telep, Debrecen-Józsa.</p>	
<p>A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése</p>	
<p>Mivel a gyülekezeti gyakorlatot általában évről-évre ugyanazokban a debreceni gyülekezetekben végzik a hallgatók, az egyetem illetékes oktatói folyamatos szakmai kapcsolatban állnak a lelképászorokkal. Bármilyen kérdés felmerülése esetén a teológiai intézet vezetője, oktatószervezője vagy a gyakorlatért felelős oktató áll a mentorok rendelkezésére.</p>	
<p>Intézményi felelős: Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD</p>	
<p>A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék</p>	

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

<p>Tantárgy kódja: A202-AL, A203-AL Tantárgy neve: Szakdolgozat [1, 2] Tantárgy neve angolul: Master's Thesis [1, 2]</p>	<p>Kreditértéke: 6, 6</p>
<p>A tantárgy oktatásának nyelve: magyar</p>	
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy mintatantervi besorolása: szakdolgozat</p>	
<p>A tanóra típusa: konz., konz. és óraszám: 0, 0 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —</p>	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 5., 6.</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: —</p>	
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p>	
<p>A tárgy célja a szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek hallgatókkal való megismertetése, a színvonalas szakdolgozat megírásának segítése. Ennek érdekében a következő témakörök kerülnek tárgyalásra: A témaválasztás szempontjai, a témaválasztást befolyásoló tényezők. A kutatómunka szervezése. A jegyzetkészítés technikája. Kutatási és elemzési módszerek. A szakirodalmi háttér bemutatásának elméleti és gyakorlati kérdései. A kutatás eredményeinek bemutatása, elemzése. A dolgozat megírásának tartalmi és formai szempontjai. Szerkezet, nyelvhasználat, íráskép, gyakorlati tanácsok a dolgozat elkészítéséhez.</p>	
<p>Számonkérési és értékelési rendszer:</p>	
<p>A szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek megfelelő dolgozat elkészítése folyamatos személyes és elektronikus konzultációt igényel. Ebbe beletartozik a dolgozat elkészült részeinek megbeszélése, a továbblépés lehetséges irányainak tudatosítása a hallgatókban. A folyamat első lépése a dolgozat szerkezetének megtervezése, a vonatkozó szakirodalom feltárása, majd az egyes fejezetek megírása. A gyakorlati jegy minősítése a konzultációk rendszerességétől, valamint a konzultációk közötti időszakban elvégzett munka mennyiségétől és minőségétől függ.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
<p>Kötelező irodalom: GYURGYÁK J.: <i>Szerzők és szerkesztők kézikönyve</i>, Osiris, Budapest, 2005, ISBN: 963-389-714-9. ECO, U.: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Kairosz – Gondolat, Budapest – Szentendre, 1996, ISBN: 963-856-320-6.</p>	
<p>További ajánlott irodalom: MAJOROS P.: <i>A kutatómódszertan alapjai</i>, Perfekt, Budapest, 2004, ISBN: 963-394-584-4.</p>	

Hit- és erkölcstanoktató szakirányú továbbképzési szak	állapot: 2019. május 21.
---	--------------------------

MAJOROS P.: *Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatiíróknak*, Perfekt, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-394-803-3.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

e) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

f) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék